

Jaarbericht 2020

Praktijkgericht onderzoek gaat door

Lectoren en onderzoekers van hogescholen stonden het afgelopen jaar voor ongekennde uitdagingen. Onderzoek doen in en met de praktijk stuitte op de periodes van lockdown, niet beschikbaar zijn van personeel bij partners of gebrek aan tijd bij onderzoekers die veel tijd en aandacht aan het onderwijs op afstand moesten besteden. Regieorgaan SIA heeft zoveel mogelijk steun geboden om het onderzoek door te laten gaan. Door onderzoeksprojecten de mogelijkheid te geven langer door te lopen of door toekenning van extra financiering voor het aanpassen van de uitvoering aan de nieuwe werkelijkheid. Ook hebben we in korte tijd een regeling ontwikkeld die hogescholen de kans bood de infrastructuur rondom het onderzoek te versterken. Bijzonder blij ben ik om te zien dat deze impuls niet alleen is ingezet om onderzoeksgroepen in stand te houden, maar ook voor de uitbouw van open science en datamanagement.

Voorwoord

Een moeilijke tijd, maar ook een tijd waarin werd bevestigd hoe belangrijk het praktijkgericht onderzoek is voor de sociaaleconomische ontwikkeling van ons land en voor het onderwijs. Dit was ook een van de belangrijkste conclusies in het evaluatierapport *Het vizier op scherp*. Een commissie onder leiding van Marieke Schuurmans evalueerde Regieorgaan SIA. In haar rapport geeft de commissie aan onder de indruk te zijn van de inzet van Regieorgaan SIA. Tegelijkertijd stelt zij vast dat er nog het nodige kan verbeteren. We zijn de commissie dankbaar voor hun positief-kritische werk en komen dit jaar nog met concrete voorstellen om aan de adviezen tegemoet te komen.

Hoe belangrijk praktijkgericht onderzoek is bevestigde ook minister Van Engelshoven in een brief aan de Tweede Kamer. Zij benadrukte hierin de rol die het onderzoek van hogescholen speelt bij maatschappelijke uitdagingen, de kwaliteit van het onderwijs en bij

innovatie in de beroepspraktijk. Expliciet noemde zij hierbij de bijdrage van Regieorgaan SIA aan de Nationale Wetenschapsagenda en het Missiegedreven Topsectoren- en Innovatiebeleid.

Onderzoek van hogescholen staat op de kaart en het is goed om langs verschillende kanten de complimenten voor het werk van Regieorgaan SIA in ontvangst te nemen. Onze rol gaan we verder versterken, uiteraard in nauwe samenwerking met de hogescholen. Door nieuwe samenwerkingen aan te gaan, zoals met het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport op het gebied van sportonderzoek, en door de impact van het onderzoek nog meer uit te dragen. Met ongetwijfeld als een van de hoogtepunten de uitreiking van de Delta-premie aan twee lectoren in november 2021.

Na het uitdagende jaar 2020 wens ik alle onderzoekers toe dat we snel kunnen terugkeren naar normalisering van de omstandigheden.

Huib de Jong

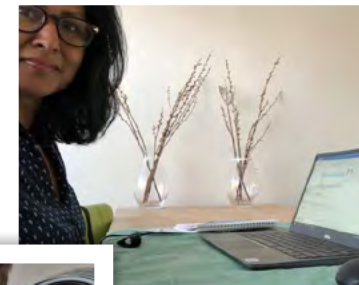
waarnemend voorzitter bestuur Regieorgaan SIA

COVID-19

In het voorjaar belandden SIA-medewerkers plotsklaps thuis toen de landelijke lockdown werd afgekondigd. Ons kantoor ging op slot, we annuleerden alle fysieke bijeenkomsten en vonden een werkplek aan de keukentafel.

We consulteerden subsidieadviseurs van hogescholen: wat zijn de gevolgen van de COVID-19-pandemie voor het praktijkgericht onderzoek? We namen maatregelen. Alle onderzoeksprojecten- en trajecten mochten vier maanden later starten of eindigen en we verschoven enkele sluitingsdata van subsidierondes.

We introduceerden drie ondersteunende subsidieregelingen en werkten mee aan de opzet van onderzoeksprogramma Second Wave (NWO en ZonMw).

SIA-collega's op hun thuiswerkplek.

Praktijkgericht onderzoek gaat door

Impulsregelingen

In juni openden we de subsidieregeling Impuls 2020: € 10 miljoen voor het behouden en versterken van de infrastructuur van praktijkgericht onderzoek. Hogescholen konden een aanvraag indienen voor een bedrag van € 75.000 tot € 550.000, afhankelijk van de grootte van de hogeschool. Uit inventarisatie blijkt dat het geld vooral gaat naar het uitbouwen van de onderzoeksinfrastructuur, netwerkvorming en open science en datamanagement. We lanceerden ook RAAK Impuls. Met deze regeling, goed voor € 10.000 per aanvraag, kunnen lopende RAAK-projecten hun onderzoek aanpassen aan de eisen van de 1,5-metersamenleving.

Ook kwam er een impulsregeling voor de kennissteden binnen de City Deal Kennis Maken. Door de COVID-maatregelen was het lastig de stad als rijke leeromgeving in te zetten. Met een extra impuls van € 5.000 voor een *corona-challenge* werd dit alsnog mogelijk gemaakt.

We honoreerden zeventien projecten. Zoals de driedaagse challenge in Enschede. Studenten van Saxion en Universiteit Twente werkten aan innovatieve oplossingen voor de wijk in COVID-tijd. Een van de uitkomsten was een interactieve roadmap, als hulpmiddel voor bewoners die een initiatief van de grond willen krijgen rond COVID-hulp.

Praktijkgericht onderzoek gaat door

SIA-congres

Voor het eerst organiseerden we een volledig digitaal jaarcongres. Thema: *Praktijkgericht onderzoek gaat door*. Want pandemie of niet, het onderzoek van hogescholen staat niet stil en wij ook niet! Ruim zeshonderd onderzoekers, beleidsmakers en andere geïnteresseerden logden in op ons interactieve platform voor presentaties, interviews en workshops over onder meer artificial intelligence, carrière maken in het hbo, datagebruik en internationalisering van praktijkgericht onderzoek.

Keynote-sprekers waren lectoren Daniëlle Arets (Journalistiek en Innovatie, Fontys Hogescholen, op de foto links) en Kees Klomp (Betekenis-economie, Hogeschool Rotterdam).

Vijf nieuwe L.INT-lectoren

In 2020 is het aantal L.INT-lectoren uitgebreid met vijf nieuwe lectoren. Met de L.INT-regeling (lectoren bij instituten) maakt Regieorgaan SIA het mogelijk om verbindingen te leggen tussen fundamenteel en praktijkgericht onderzoek.

Een van de nieuwe lectoren is Arjen Speksnijder. Hij is chemicus en moleculair bioloog. Per november 2020 is hij lector Metagenomics bij Hogeschool Leiden én Naturalis Biodiversity Center. Hij richt zich onder meer op nieuwe technieken om razendsnel complexe biologische ecosystemen in kaart te brengen.

Arjen Speksnijder

De onderzoeker

Onderzoeker Rob Zwitserlood en lector Ellen Gerrits.

RAAK-award voor ZINnig

Het onderzoeksproject ZINnig van Hogeschool Utrecht won in november 2020 de RAAK-award. Rob Zwitserlood deed met zijn team onderzoek naar het verbeteren van taaltherapie voor kinderen met complexe taalproblemen. Samen met de beroepspraktijk ontwikkelden ze innovatieve tools voor diagnostiek en behandeling van kinderen met taalontwikkelingsstoornissen.

De tweede prijs en de publieksprijs zijn gewonnen door HAN University of Applied Sciences met projecten over waterstof en solar energy. Hogeschool Utrecht ontving de derde prijs voor een onderzoek naar immersieve journalistiek.

De RAAK-award wordt jaarlijks feestelijk uitgereikt tijdens het SIA-congres.

Vier SPRONG Educatief-consortia van start

Met financiering vanuit SPRONG Educatief zijn in januari vier consortia gestart. Met de regeling stimuleren het Nationaal Regieorgaan Onderwijsresearch (NRO) en Regieorgaan SIA de impact van praktijkgericht onderzoek op de onderwijspraktijk.

De consortia verbinden landelijke en regionale samenwerkingsverbanden op een thema. Zo zorgen ze voor concentratie van de beschikbare onderzoekscapaciteit op de belangrijkste uitdagingen van het onderwijs.

Het consortium SPRONG Voorwaarts richt zich bijvoorbeeld op toekomstgerichte innovaties in het onderwijs. Door middel van kennislabs creëert, ontwerpt, onderzoekt en leert het consortium met de onderwijspraktijk en de omgeving.

Quinta Kools, lector Professionalisering van leraren en lerarenopleiders.

Onderzoek in de praktijk

Baliedebatten

Eind 2020 startten we samen met debatcentrum De Balie de debatreeks De Koplopers. Lectoren en onderzoekers gaan in gesprek met politici en professionals uit de praktijk over transitie in energie, landbouw of andere onderwerpen rondom innovatie.

De eerste aflevering stond in het teken van kringlooplandbouw. Lectoren Ron Methorst (Aeres Hogeschool) en Marleen Janssen Groesbeek (Avans Hogeschool) gaven hun visie op de transitie naar duurzamere landbouw.

City Deal Kennis Maken: de stad als living lab

Binnen het programma City Deal Kennis Maken werken onderzoekers met grote groepen studenten van verschillende opleidingen aan het oplossen van een maatschappelijk probleem in de stad. Voor de studenten een waardevolle en onvergetelijke leerervaring en voor de gemeentes een goede manier om de kennis en expertise van hogescholen en universiteiten optimaal te benutten voor hun stad.

In 2020 honoreerden we vijftien initiatieven voor onderzoek naar de optimalisatie van dit soort rijke leeromgevingen binnen de City Deal Kennis Maken.

Campinggasten testen innovatie

Onderzoekers van HAN University of Applied Sciences ontwikkelden de Cook3r, een slim kooktoestel dat aanwijzingen geeft tijdens het koken. Met het apparaat kunnen mensen met bijvoorbeeld alzheimer langer thuis blijven wonen.

De regeling Innofest X SIA maakt het mogelijk dat onderzoekers dit soort innovaties kunnen testen op een festival. Op een festival kan in korte tijd veel feedback opgehaald worden.

Veel festivals en tests gingen niet door in 2020. Innofest vond alternatieve testlocaties: 35 gasten van Camping Stortemelk testten de Cook3r op Vlieland.

Kennis- en Innovatieconvenant

Het kabinet zoekt met het Missiegedreven Topsectoren- en Innovatiebeleid oplossingen voor maatschappelijke uitdagingen, op het gebied van bijvoorbeeld energietransitie en duurzaamheid, en gezondheid en zorg. NWO en de topsectoren onderschrijven dit beleid met het Kennis- en Innovatieconvenant (KIC) 2020-2023. Praktijkgericht onderzoek heeft hierin een prominente

plek en daarom zetten we met diverse instrumenten in op het KIC. Ook organiseerden we activiteiten zoals KICathons: een werksessie, waarin beleidsmakers van hogescholen en provincies gezamenlijk aan de slag gaan met het inventariseren en bespreken van de strategische thematische keuzes op het gebied van kennis en innovatie.

*Energietransitie
en duurzaamheid*

*Landbouw,
voedsel en water*

*Gezondheid
en zorg*

Veiligheid

*Sleutel-
technologieën*

*Maatschappelijk
verdienvermogen*

De zes thema's van het Missiegedreven Topsectoren- en Innovatiebeleid.

Continuïteit en betrokkenheid

RAAK is ons grootste subsidieprogramma. Hiermee financieren we de volle breedte van het onderzoek van hogescholen. RAAK kent drie regelingen: RAAK-mkb, RAAK-publiek en RAAK-PRO.

De continuïteit en kwaliteit van het programma waarborgt een bestendig netwerk van samenwerkingspartners in het onderzoek. Zij doen mee in de projecten, zowel in uren als in geld.

Samenwerkingspartners in 2020 bij gehonoreerde RAAK-projecten

bedrijven
383

publieke instellingen
183

kennisinstellingen
136

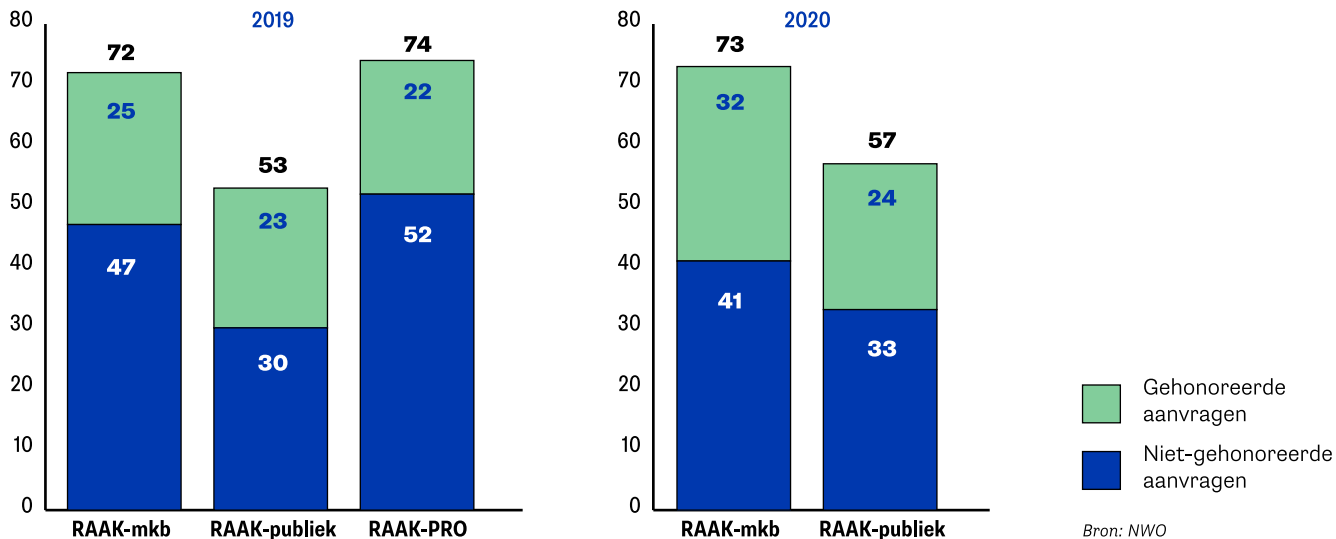
overig
123

Onder overig vallen bijvoorbeeld koepel- of brancheorganisaties.

Bron: Regieorgaan SIA

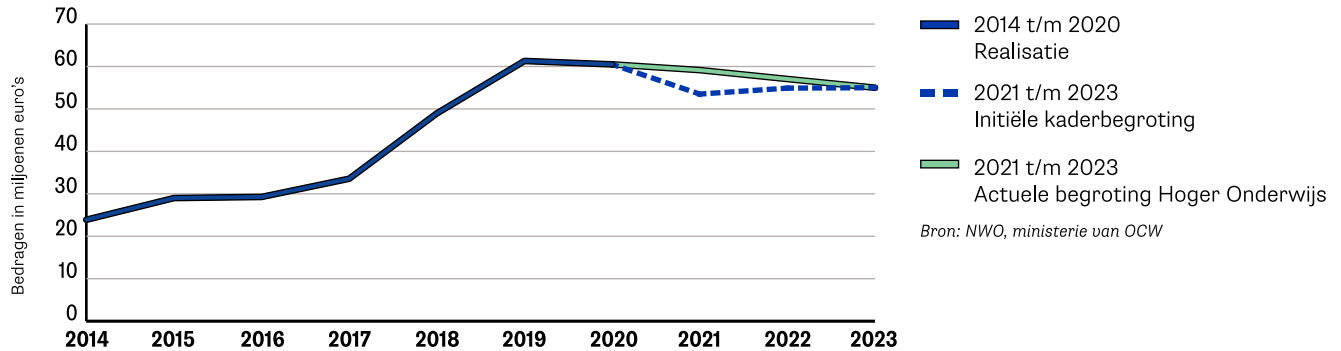
2020 in cijfers

Aantal aanvragen en honoreringen RAAK in 2019 en 2020

RAAK-PRO opent eens in de twee jaar en kende hierdoor, anders dan in 2019, geen honoreringen in 2020. Onder aantal aanvragen verstaan we het aantal in behandeling genomen aanvragen.

Budgetontwikkeling Regieorgaan SIA 2014-2023

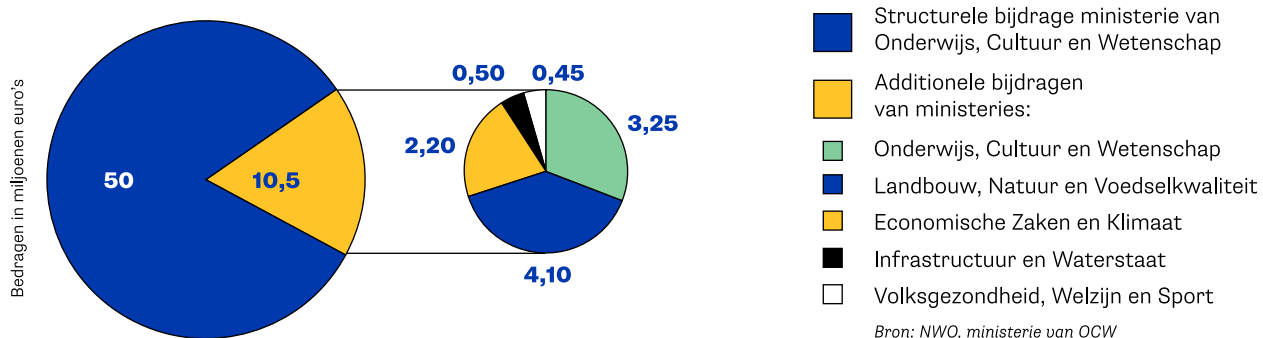

Budgetopbouw 2020

Regieorgaan SIA ontvangt jaarlijks een geormerkte bijdrage van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW). Daarnaast ontvangen we (incidenteel) bijdragen van andere ministeries, via OCW. De ontvangen additionele bijdragen over 2020 bestaan uit:

- extra geld van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap voor het hbo-postdocprogramma en de City Deal Kennis Maken
- een bijdrage van het ministerie van Landbouw,

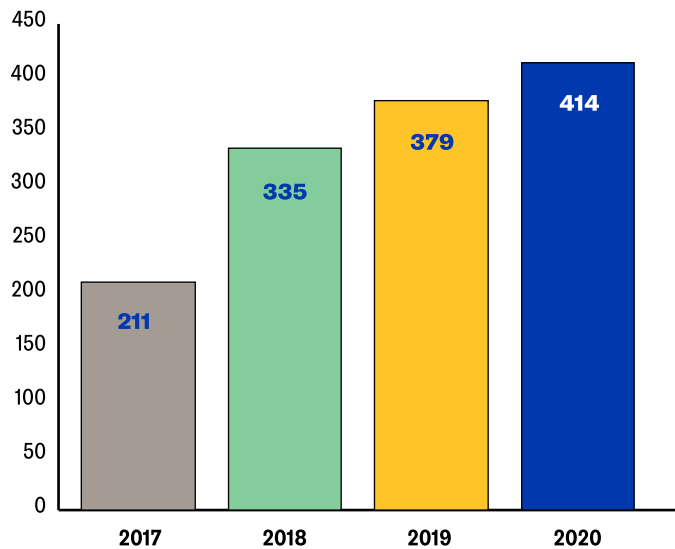
- Natuur en Voedselkwaliteit voor de uitvoering van het programma Praktijkkennis voor Voedsel en Groen
- een bijdrage van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat voor het programma GoChem
- een bijdrage van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat voor het programma PRO VANG
- een bijdrage van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) voor onderzoek naar de effectiviteit van interventies in de buitenruimte

Bron: NWO, ministerie van OCW

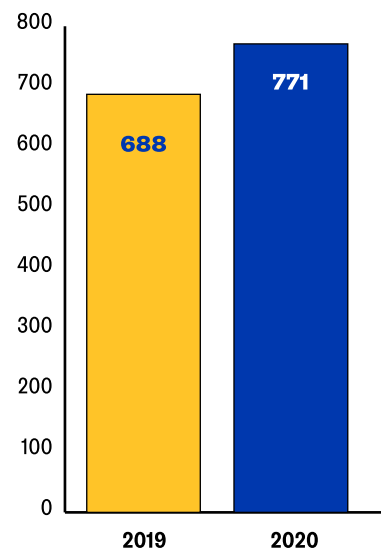
2020 in cijfers

Totaal aantal honoreringen 2020, afgezet tegen 2017-2019

Bron: NWO, Regieorgaan SIA

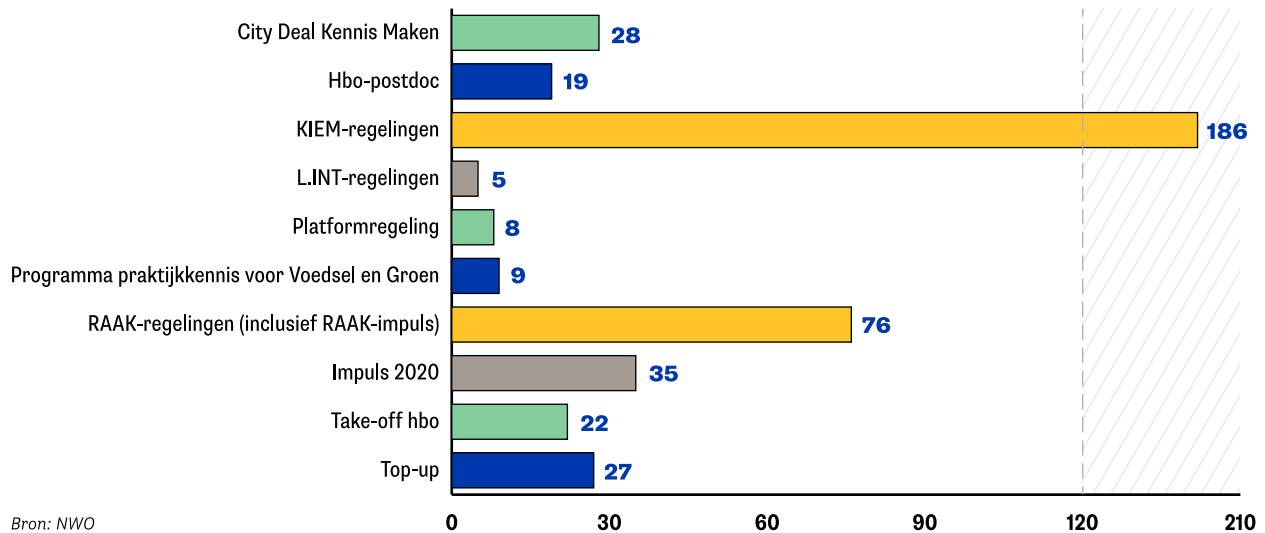
Totaal aantal lopende projecten en trajecten in 2019 en 2020

Bron: NWO, Regieorgaan SIA

2020 in cijfers

Aantal honoreringen in 2020, opgesplitst naar subsidieregeling

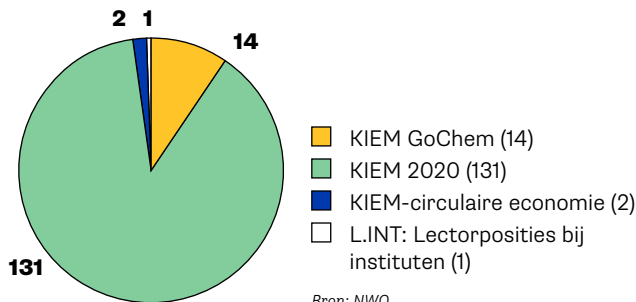

Bron: NWO

Inzet in het KIC 2020-2023

Regieorgaan SIA draagt jaarlijks gemiddeld € 18 miljoen bij aan het Kennis- en Innovatieconvenant (KIC) door praktijkgericht onderzoek te stimuleren dat daarop aansluit. Dit bedrag is onderdeel van de € 118 miljoen die NWO in totaal jaarlijks reserveert voor het KIC. Het bedrag dat wij investeren staat naast de € 32 miljoen die de hogescholen tijdens de convenantsperiode inbrengen, onder andere via hun Centres of Expertise.

Aantal honoreringen in 2020

Bron: NWO

Financieringsinstrumenten die bijdragen aan het KIC

Regieorgaan SIA zet deze instrumenten in om het praktijkgericht onderzoek dat aansluit op het KIC te stimuleren:

- SPRONG, financiering voor het ontwikkelen van krachtige onderzoeksgroepen.
- L.INT (lectorposities bij instituten), financiering van een lectorpositie bij zowel een hogeschool als een kennisinstituut.
- KIEM, KIEM GoChem, KIEM GoCI, financiering voor het opzetten van samenwerkingsverbanden die verkennend onderzoek doen.
- Innovatietraineeships, financiering voor het versterken van het innovatievermogen van het mkb door de inzet van trainees verbonden aan een hogeschool.

Bouwen aan netwerken

Succesvolle start van Netwerk Learning Communities

Het Netwerk Learning Communities ging in november van start. Learning communities zijn samenwerkingsverbanden van organisaties die gericht zijn op leren, werken en innoveren. De geleerde lessen werken via deelnemende partijen door in praktijkgericht onderzoek.

Het netwerk presenteerde in een webinar voorstellen voor kennisontwikkeling en kennisdeling rond learning communities. Bij de bijeenkomst waren honderd onderzoekers, beleidsmedewerkers en praktijkprofessionals aanwezig. Het netwerk is een initiatief van de Topsectoren, NWO en Regieorgaan SIA.

Bouwen aan netwerken

De commissie versterking praktijkgericht onderzoek op kunsthogescholen.

Versterking praktijkgericht onderzoek op kunsthogescholen

De potentie van praktijkgericht onderzoek op kunsthogescholen is groot maar wordt nog niet optimaal benut. Daarom verkende een commissie onder voorzitterschap van Liesbet van Zoonen, lid van de Raad voor Cultuur, de mogelijkheden om onderzoeksgroepen aan deze hogescholen te versterken.

In 2020 verscheen het rapport Verkenning naar de versterking van praktijkgericht onderzoek aan kunsthogescholen. Het advies aan hogescholen is om te kiezen voor een duidelijke onderzoeksprofilering en te investeren in landelijke samenwerking. De nieuwe regeling KIEM GoCI brengt deze samenwerkingen in een stroomversnelling.

Hogescholen en thematische calls

In 2020 gingen we door met thematische calls: calls waarin onderzoek op een bepaald inhoudelijk thema wordt gestimuleerd. Dit gebeurde bijvoorbeeld binnen de regelingen Praktijkkennis voor Voedsel en Groen en de thematische KIEM-regelingen. Daarnaast gingen we een samenwerking aan met het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport voor de voorbereiding van KIEM Sport. We werkten met NWO samen op de call Energiesysteemintegratie en Smart Industry. Met de topsector Life Sciences & Health ontwikkelden we de call Praktijkgericht onderzoek voor extramurale zorg.

[regieorgaan-sia.nl](https://www.regieorgaan-sia.nl)
[@kennisbundel](https://twitter.com/kennisbundel)
[linkedin.com/company/regieorgaan-sia](https://www.linkedin.com/company/regieorgaan-sia)

Winthontlaan 2
3526 KV Utrecht

Postadres

Postbus 3021
3502 GA Utrecht

030 - 600 1211
info@regieorgaan-sia.nl

Fotografie cover:

- *project Firebot, Saxion*

Regieorgaan SIA is onderdeel van NWO,
Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek